Број: 01,02,03/11-05-1-714/2115
Сарајево, 09. 2021.

Извјештај

са 5. свјетске конференције предсједника парламената држава чланица ИПУ-а,

Беч, од 06. до 09.09.2021.

Предсједавајући Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ (ПСБиХ) Денис Звиздић и замјеница предсједавајућег Представничког дома ПСБиХ Борјана Кришто учествовали су на 5. свјетској конференцији предсједника парламената држава чланица ИПУ-а, која је одржана од 06. до 09. 09. 2021. године у Бечу.

Централна тема расправе на Конференцији, коју је организовала Интерпарламентарна унија (ИПУ) и Парламент Аустрије, носи наслов „Парламентарно водство за ефикаснији мултилатерализам у функцији мира и одрживог развоја за људе и планету“.

У оквиру Конференције први дан одржан је и Самит жена предсједавајућих парламената, током којег се расправљало о парламентарним родно осјетљивим акцијама у функцији ублажавања посљедица и опоравка од пандемије вируса корона.

Замјеница предсједавајућег Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ Борјана Кришто учествовала је на 13. самиту жена предсједница парламената, а који се одржао у склопу 5. свјетске конференције предсједника парламената.

Током 13. самита жена предсједница парламената расправљало се у двије сесије о постигнућима и повећању напретка у родно осјетљивом плану опоравка као и о важности улоге жена у суочавању са пандемијом КОВИД-19.

Говорећи током расправе о социјалној заштити жена, гђа Кришто је истакла да је један од разлога слабе покривености жена социјалном заштитом неједнакост на тржишту рада којим су посебно погођене жене.

Такође, гђа Кришто је навела да је повећање социјалне заштите кроз побољшање положаја жена на тржишту рада могуће кроз унапређење законских рјешења, комбинујући политику економског раста са политикама запошљавања, социјалне сигурности и права на рад, уз заједничке напоре законодаваца, извршне власти, социјалних партнера и цивилног друштва.

На крају расправе гђа Кришто је истакла став како су жене права снага, а не „демократски украс“ те да је нужно да се жене кроз учење, улагање у себе, стицање

искустава и знања, одговорност и јасне ставове изборе за равноправне позиције како на самом радном мјесту тако и у друштву.

Први дан Конференције, коју организују Интерпарламентарна унија и Парламент Аустрије, присуствовали су представници парламената из 112 држава свијета, а централна тема расправе била је „Парламентарно водство за ефикаснији мултилатерализам у функцији мира и одрживог развоја за људе и планету“.

Конференцију Предсједника Парламената је отворио предсједник Аустријског националног вијећа Волфганг Соботка.

Предсједавајући Звиздић је учествовао у расправи на панелу о теми “Сузбијање дезинформација и говора мржње на мрежи и ван ње захтијева строже прописе”, а замјеница предсједавајућег Кришто се обратила присутнима на панелу “Постизање одрживог развоја захтијева посвећивање веће пажње добробити људи и очувању околине него економском расту.”

У свом обраћању Звиздић је рекао да живимо у времену четврте индустријске револуције која је обиљежила крај 20. и почетак 21. вијека и да смо, истовремено, на прагу пете индустријске револуције која носи са собом одређене изазове, као што су растућа аутоматизација, вјештачка интелигенција и тзв. интернетских ствари. “Због тога још више долази до значаја питање регулације интернета и прилагођавање законодавства земаља промјенама које долазе. Данас је интернет једно од питања које, сасвим сигурно, води цивилизацију ка даљем напретку. Можемо га користити за најисправније могуће сврхе, као што је едукација, друштвено повезивање, ширење идеја хуманизма итд. Али, исто тако, интернет се, нажалост, може користити и у негативне сврхе, као што су ширење лажних вијести, ширење говора мржње, ширење теорија завјере или било које друге идеје која може имати негативне посљедице по глобалну заједницу,“ рекао је током обраћања Звиздић.

Нагласио је да је у вријеме пандемије вируса корона то израженије више него икада и да смо свједоци да је прије неколико дана Фејсбук уклонио милионе лажних вијести у вези са КОВИД-19. “То је најбољи доказ да доступност информација не значи истовремено и њихову исправност нити значи да смо стекли ново и корисно знање. Ту долазимо до основне теме овог излагања, а то је сузбијање дезинформација и говора мржње на мрежи. Као предсједавајући и посланик у Представничком дому ПСБиХ активно се бавим овом темом. Сматрам да је у транзицијском друштву, оптерећеном постратним траумама, као што је босанскохерцеговачко, такав закон изузетно потребан. Говор мржње, који најчешће користе политичари као средство доласка и опстанка на власти, обиљежио је јавни простор у Босни и Херцеговини од потписивања Дејтонског споразума па до данас. Младе генерације су расле и, нажалост, расту у таквом токсичном амбијенту. Примијетио сам да је то и један од разлога зашто млади одлазе из Босне и Херцеговине и сигуран сам да би се правном регулацијом овог питања у мојој земљи значајно поправио амбијент за заједнички живот и међусобно разумијевање. Због тога сам се одлучио активно ангажовати по питању ове теме”, рекао је предсједавајући Звиздић.

На крају излагања образложио је због чега мисли да регулација треба бити строжија. “Европска конвенција о заштити људских права и основних слобода једно је од највећих достигнућа цивилизованог свијета. Ова конвенција у члану 10. каже да ‘свако има право на слободу изражавања’. Међутим, ово право, као и свако друго, није апсолутно. Исти члан Конвенције у ставу (2) предвиђа и одређена ограничења слободе

изражавања. То су јасно наведени случајеви ‘када је то неопходно у демократском друштву у интересу националне безбједности, територијалног интегритета или јавне безбједности, спречавања нереда или злочина, заштите здравља и морала, угледа или права других’. Овдје бих посебно нагласио ‘заштиту здравља, угледа и права других особа’. Не можете неограничено користити слободу говора да вријеђате друге људе због њихове вјере, нације, расе, пола, сексуалног опредјељења или слично и користити мрежу да ширите те идеје као позитивне. Постоји много интернет портала, страница и профила на друштвеним мрежама који шире неонацистичке, неофашистичке, расистичке, ксенофобне, исламофобне и сличне идеје или величају и глорификују ратне злочинце. Или, што је у сукобу са цивилизованим нормама, негирају геноцид у Сребреници. Истовремено, уредници и корисници тих профила позивају се на слободу говора. Али, као што смо рекли, слобода говора не значи вријеђање права друге особе.

У том смислу регулација свакако треба бити строжија. Европска конвенција о људским правима је довољан правни оквир за доношење бољег и ефикаснијег законодавства на националном нивоу”, нагласио је Звиздић.

У свом обраћању Звиздић позвао је све парламенте који дјелују у оквиру Интерпарламентарне уније да реагују у својим правним системима како би се што више сузбила могућност ширења дезинформација и говора мржње на мрежи или ван ње и нагласио да је кроз неколико примјера током излагања појаснио да то некада може бити опасно по живот, здравље и безбједност других људи.

Првог дана на Конференцији о трећој теми обратила се гђа Кришто. Расправљајући о постизању одрживог развоја кроз повећавање пажње ка добробити људи и очувању околиша, али и економском расту, Кришто је истакла да се одрживи развој са стајалишта поједине земље мора ставити у контекст геополитичког окружења и постојећег стања, а што укључује процјену свих расположивих ресурса.

Кришто је у свом обраћању такође подсјетила на све чешће временске неприлике које узрокују неповратне посљедице на екосистем, а које су управо резултат неуравнотежености у остваривању економског раста и прибављања профита науштрб заштите околиша и добробити људи.

Говорећи са стајалишта улоге законодавца, када је ријеч о постизању одрживог развоја, гђа Кришто је истакла важност интензивирања активности на креирању одговарајућих законских прописа и укључивању институција одговорних за спровођење стратешких, развојних, програмских и других докумената како би се на тај начин допринијело одрживом развоју.

Предсједавајући ПСБиХ Денис Звиздић разговарао је на маргинама 5. свјетске конференције предсједника парламената са предсједавајућим Представничког дома Арапске Републике Египат Ханафујем Алујем ел Гибалујем о унапређењу билатералних односа.

Предсједавајући Звиздић је рекао да су билатерални односи добри, без отворених питања и изразио је наду да ће се билатерална сарадња наставити и развијати на обострану корист. Он је упознао предсједавајућег Ел Гибалуја са актуелном економском и политичком ситуацијом у БиХ и истакнуо да је БиХ отворена за стране инвестиције те да постоји велики простор за перспективна улагања у телекомуникациони и транспортни сектор, инфраструктуру, енергетске објекте, те прехрамбену, металну, дрвну и намјенску индустрију.

Предсједавајући Звиздић и Ел Гибалу су се сложили да је у наредном периоду потребно ставити нагласак на подстицање инвестиција и међусобних улагања и у том циљу потребно је организовати привредно-инвестициони форум с циљем упознавања с могућностима за улагање у БиХ.

На маргинама самита замјеница предсједавајућег Кришто се сусрела са предсједником Националног вијећа Републике Аустрије Волфгангом Соботком приликом чега је разговарано о завршним активностима Твининг пројекта који се реализује у БиХ, а спроводи га Парламент Аустрије у сарадњи са Народном скупштином Мађарске и Хрватским Сабором, као и будућој посјети господина Соботке нашој држави.

Борјана Кришто се такође сусрела са предсједницом Народне Скупштине Републике Бугарске Татуаном Донхеваом као и предсједницом Представничког дома Републике Кипар Аннитом Деметриоу".

Другог дана боравка у Бечу, 08.08.09.2021, Звиздић је имао низ билатералних састанака.

Предсједавајући Представничког дома ПСБиХ. Денис Звиздић разговарао је с предсједником Велике народне скупштине Републике Турске Мустафом Шентопом о билатералним односима БиХ и Турске.

Током састанка истакнуто је да су односи двије земље добри и пријатељски, што резултира честим формалним састанцима и потписаним билатералним споразумима, али да има доста простора за унапређење сарадње у областима економије, индустрије, енергетике, туризма, културе, образовања, као и у другим областима.

Сагласили су се да су интензивнија вањскотрговинска размјена, јачање економских и културних односа, али и парламентарне сарадње циљеви који у наредном периоду требају бити приоритет.

Поред снажне подршке суверенитету, територијалном интегритету и мултиетничности Босне и Херцеговине, Турска пружа и снажну подршку БиХ на њеном путу европских и НАТО интеграција.

На крају састанка, предсједавајући Звиздић и предсједник Шентоп размијенили су позиве за посјете парламентима Републике Турске и Босне и Херцеговине.

Предсједавајући Звиздић сасатао се и са предсједницом Парламента Бахреин Фавзие Заинал. Сагласили су се да су билатерални односи двије земље добри, пријатељски и без отворених питања и нагласили да је неопходно да добре политичке односе требају пратити и добри односи у области економије.
Током разговора предсједавајући Звиздић и предсједница Парламента Бахреин Заинал су се сагласили да постоји велики простор за унапређење парламентарне сарадње као и сарадње у областима економије, привреде, културе, туризма, образовања и да је у наредном периоду неопходно наставити јачати међусобне односе". Предсједница Заинал упутила је позив г. Звиздићу да посјети Краљевину Бахреин.

Одржан је и састанак са предсједником Државног збора Републике Словеније Игором Зорчићем, са којим је разговарао о актуелној политичкој ситуацији у БиХ и региону.

Током сусрета предсједавајући Звиздић оцијенио је да су БиХ и Словенија двије пријатељске земље и да су билатерани односи у сталном успону. Упознао је предсједника Зорчића са тренутном политичко-економском ситуацијом у нашој земљи, као и о европском путу БиХ и реформским процесима. Изразио је жаљење што су започети реформски процеси заустављени због блокаде рада извршне и законодавне власти, при чему, како је оцијенио, највећу штету трпе привредници, грађани, а посебно млади људи.

Предсједник Зорчић рекао је да Словенија подржава суверенитет и територијални интегритет БиХ, као и европски и НАТО пут БиХ.

Саговорници су се сагласили да Босна и Херцеговина треба јасније поруке и подршку Европске уније. Предсједавајући Звиздић и предсједник Зорчић договорили су и размјену посјета у наредном периоду.

Одражан је сусрет предсједавајућег Звиздића и са предсједником Собрања Талатом Џаферијем. Наглашена је добра сарадња двије земље.

На маргинама Конференције предсједника парламената Кришто се сусрела са предсједником Хрватског сабора Горданом Јандроковићем.

Током сусрета разговарано је о даљој билатералној сарадњи на политичком, интерпарламентарном и економском плану, као и начинима суочавања са пандемијом вируса корона и њеним здравственим и економским посљедицама.

На крају Конференције усвојена је заједничка Декларација.

Трећи дан Конференције Звиздић је одржао билатерални састанак са предсједником ИПУ-а, а гђа Кришто је говорила на Првом глобалном парламентарном самиту о борби против тероризма.

Током сусрета Звиздић је честитао предсједнику Интерпарламентарне уније на организацији 5. свјетске конференције предсједника парламената, којој су присуствовали предсједници парламената из 112 држава свијета.

Пахеко је изразио наду да ће Босна и Херцеговина бити активно укључена у предстојеће планове и активности Интерпарламентарне уније, оцијенивши да се и

Интерпарламентарна унија и Босна и Херцеговина снажно залажу за јачање демократије и људских права и да је парламентарни дијалог кључан за напредак друштва.

Предсједник ИПУ-а предложио је да се Регионалана Конференција ИПУ-а за све земље Западног Балкана одржи наредне године у Сарајеву о теми: Борба против говора мржње и дезинформација на интернету.

Током разговора Пахеко је рекао да Интерпарламентарна унија, али и његова држава Португал снажно подржавају пут БиХ ка европским и НАТО интеграцијама.

Замјеница предсједавајућег ПСБиХ Борјана Кришто учествовала је у раду Првог глобалног парламентарног самита о борби против тероризма, којим је, у организацији Интерпарламентарне уније (ИПУ), окончана Пета свјетска конференција предсједника парламената.

На почетку Самита, у чију су организацију, осим ИПУ-а, укључене и канцеларије Уједињених нација за дрогу и криминал (УНОДК) и за борбу против тероризма (УНОТК), учеснице су уводним обраћањем поздравили предсједник Националног вијећа Парламента Аустрије Волфганг Соботка и предсједник ИПУ-а Дуарте Пахеко.

Парламентарци су у оквиру Самита кроз различите панеле расправљали о подршци жртвама тероризма, као и о улози парламената у спречавању радикализације и говора мржње.

Током панела о улози парламената у спречавању радикализације и говора мржње, присутнима се обратила и замјеница предсједавајућег Представничког дома ПСБиХ Борјана Кришто.

У свом обраћању Кришто је рекла да је право на слободу изражавања једно од основних људских права, али да се, нажалост, то право, посебно у задње вријеме, појавом друштвених мрежа масовно злоупотребљава кроз изражавање мисли, идеја, ставова и увјерења којима се угрожавају права других.

Када је ријеч о БиХ, Кришто је нагласила да постоје разни безбједносни ризици и облици радикализације и говора мржње, од одласка држављана БиХ на страна ратишта и њиховог повратка у државу, преко свакодневних хушкања, до суочавања са великим приливом илегалних мигранта.

Говорећи о конкретним појавама говора мржње у БиХ, гђа Кришто је посебно упозорила на проблем одређених политика, које, како је истакнула, свој политички рејтинг граде управо на говору мржње.

На крају излагања Кришто је казала како је, уз све напоре које држава улаже како би се што успјешније одговорило безбједносним изазовима, улога парламената неизоставна када је ријеч о креирању законских рјешења којима се доприноси рјешавању проблема говора мржње, радикализације, као и осталих облика безбједносних изазова, притом нагласивши да та законска рјешења морају бити резултат консензуса кључних политичких актера који партиципирају у власти како не би дошло до контра учинка и продужења кризе.

Конференција у Бечу завршена је одржавањем 1. глобалног парламентарног самита о борби против тероризма, у чију су организацију, осим ИПУ-а, укључене и канцеларије Уједињених нација за дрогу и криминал (УНОДК) и за борбу против тероризма (УНОТК).

Конференцији предсједника парламената осим предсједавајућег Представничког дома ПСБиХ Дениса Звиздића и замјенице предсједавајућег Представничког дома ПСБиХ Борјане Кришто, присуствовали су и: Кенан Хоџић, шеф Кабинета Дениса Звиздића, Амела Мулавдић, савјетница Дениса Звиздића, Дубравко Брдар, шеф Кабинета Борјане Кришто, Енида Мехмедовски и Џенана Лепер из Сектора за међународне односе и протокол Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ и Амила Кличић, преводилац Парламентарне скупштине БиХ.

Извјештај припремила: Извјештај одобрио предсједавајући Представничког дома

Џенана Лепер Др Денис Звиздић
Енида Мехмедовски

Прилог:
- *Усвојена Заједничка декларација*

Доставити:
- Колегијуму Представничког дома ПСБиХ
- Колегијуму Дома народа ПСБиХ
- Колегијуму Секретаријата ПСБиХ
- Заједничкој комисији за европске интеграције ПСБиХ
- Комисији за спољне послове Представничког дома ПСБиХ
- Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа ПСБиХ
- Сектору за односе са јавношћу ПСБиХ
- Сектору за Европску унију ПСБиХ
- Сектору за међународне односе и протокол ПСБиХ

Копија: Министарство иностраних послова БиХ